

Letna plača 2 gold.
Društveniki dobivajo list
brezplačno.

„Delaj, nabiraj, pomnožuj.“

Učitelji, dijaki
in nepremožni kmetovalci
plačujejo le po 1 gld.

SLOVENSKA ČEBELA.

Družbeni list za prijatelje čebelarstva

po Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Primorskem.

Obseg: Dobiček in veselje, ali priperanje matice v dobri paši. — Odlomek iz zapisnika odbo-
rove seje čeb. društva 22. junija 1876. — Dopisi.

Dobiček in veselje, ali priperanje matice o dobri paši.

Marsikdo pravi, da ima čebele le zaradi veselja, za dobiček mu ni. Res je, da čebelarstvo čebelarja veseli, kakor kmeta živinoreja in kmetija, kakor vrtnarja vrt-
narstvo in cvetlice. Pa naj bi bila povsod in vselej zguba, bi kakor kmet in vrtnar,
tudi čebelar kmalo vse veselje zgubil ter čebelarstvo popustil. Dobiček, manjši ali
veči, je vendar le na zadnje gonivno kolo, ktero človeka k raznim delovanji in trudu
sili. Dobiček, kolikor večji in pogostniši, rodi tudi toliko večje veselje. Le poglej,
s kakim veseljem stoji čebelar pred ulnjakom ter pregleduje svoje muhe, kako pridno
o ugodnem vremenu in dobri paši ven in noter smukajo! O deževnem vremenu,
kadar če dalje bolj upi ginejo, černo na klopi pred čebelnjakom sedi in čebelam
celó tudi hrbet obrne ter klavrno oblake pretehtuje in vreme prihodnjega dneva
ugibuje! Le poglej, kakó se čebelarju obraz sveti in se sladko smeja, kadar v
jesen sat za satom poln sladkega medú iz panja jemlje ter čebele za prezimovanje
vravnjuje! Naj pa so panji lahki in satovje prazno, mu je vse na potu, celó njegove
ljubljenke — čebelice so neumne in lene, da niso več nanesele, „saj včasih je vendar
kak lep dan bil“ mrmra na tihem — dobro, če ne pozabi za prezimovanje tople
odeje revnim čebelicam preskrbeti. Je že takó: roka roko umiva, dočiček pa veselje
podpira; človek je vedno sebičen, če se tudi čebelarja imenuje.

Da bi tedaj veselje ne ugasnilo, so čebelarji od nekdaj za olje, hočem reči za
dobiček skrbeli, in večega kakor so si preskrbeli, večje so tudi veselje imeli. Spomlad
skrbno pitajo; meniš, da iz gole ljubezni do čebelic? Kaj še, ampak zato, da bi
— no da bi bolj rojile (da bi večji dobiček imeli, bi bilo grdo povedati). Prepeljavajo
in prenašajo jih spomlad in v jesen v boljšo pašo, da bi — no da bi bile čebele
boljše (da bi jim pa sam mogel več izmakniti, tedaj večji dobiček imeti, tega čebelar
ne bo kmalo povedal).

Pa to naj bi bilo, je tudi prav naravno; ker vsaki živali si umen gospodar
prizadeva streči, kolikor more, da je boljša in da od tega boljšega ima sam več

dobiček. Lakomni čebelarji so si včasih pa tudi kaj bolj nenaravnega umislili, da bi večji dobiček imeli. In od tega danes nekaj, ker našim bralcem ne smemo zamolčati, kako si čebelarji po svetu prizadevajo prihodke čebelarstva zboljšati. Da delajo vse z gole lakomnosti, jih nikakor nočemo dolžiti — ne tudi zarad vied in napredka se marsiktera poskušnja vrši in to je hvale vredno, naj bi se poskušnja tudi ne potrdila ne.

Že nekaj let sèm razni čebelarji priporočajo, matico o naj boljši paši v matiènici pripreti, ter v panji pustiti ali pa celó jo za nekaj časa panju popolno vzeti. Pripré ali vzame, pravijo, naj se zato, da ne bo mogla jajčic zalegati in toraj čebele niso primorane za novo zalego skrbeti. Da mora čebelar po tem načinu velik dobiček imeti, pravijo, se umé samo po sebi, ter modrujejo tako le: Če matica ne more jajčic zalegati, tudi čebelam ni treba zalege ogrevati, toraj lahko tisto čas na pašo gredó in mnogo medú nanosijo, namesti da bi ga domá zalego ogrevaje še celó od drugih nanošenega povzile. Dalje je treba zalego, kadar se nekoliko zgodí, z medom pitati; ves ta méd se lahko prihrani in žetev bo toliko bogatejša, mlade čebele pa so tako brez prida, ker tisto jesen ne bodo več nosile, za zimo jih pa treba ni.

Moramo reči, da tako modrovanje ima marsikaj zapeljivega in na prvi pogled bi človek mislil: Glejte, saj res! A račun je narejen brez krčmarja t. j. brez čebel in toraj mnogokrat napačen, pravi sloveč čebelar Gravenhorst.

Že v preteklih letih nas je večkrat mikalo tako ravnanje našim slovenskim čebelarjem naznaniti, pa vselej se nam je zdelo nenaravno, toraj smo čakali, kaj bo skušnja učila. In skušnja uči, da včasih rata, večkrat pa spodleti, in da dobiček, kateri se kaže, ni resničen, ampak le videsen. G. Gravenhorst, kterega skušnje tú priobčimo, pravi: „Razne skušnje so me učile, da panji, kterim sem matico priprl ali vzel, niso tako napredovali, kakor drugi, ktere sem pri miru pustil. Zapazil sem, da panj s priprto matico, in panj brez matice, nobedin ni tako živahno letal, kakor drugi. To si lahko razjasnimo. Čebele delajo gotovo za-se, za družino čebelno, ne pa za gospodarja, da bi za njih pridelék več denarjev skupil. Toraj je tudi naravno, da o najboljši paši, tudi matica pridno leže in za zarod skrbi; ravno tako pa tudi naravno, da so čebele najpridniše ter tudi res čudno veliko o kratkem času nanosijo, kadar je paša dobra in imajo rodovitno matico z vsakovrstno zalego. Gonivno moč čebelnega stroja — če smem tako reči — čebelne ljudovlade, je obilna zalega. Če ni zalege, tudi delalna pridnost čebel pojenjuje. Zdi se mi, kakor bi čebele mislile in rekle: I čemú bomo pa delale? Otrok nimamo preskrbovati, za-se imamo pa zadosti. Pri delu se čebel veliko pogubi, tedaj bodimo rajše domá, da panj ne bo čedalje bolj oslabil.

Res je, da pri posebno dobri paši tudi brezmatičen panj ne bo nehal delati, ampak zná videsno prav pridno delati, vendar se kaže, kakor bi pravega veselja več ne bilo. Spet tó si lahko razjasnimo. Panj brez matice je, kakor hiša brez gospodarja. Tudi pri taki hiši se dela, kjer je gospodar odmrl, znabiti še pridniše, kakor pred; al pravega veselja, tedaj tudi vspeha le ni, kakor pred. Zapazilo se je tudi še nekaj družega; namreč, da čebele sicer še pridno letajo, pa da ne nosijo več tako pridno medú, ampak več čvetličnega prahú (rožnega medú, obnožja). „Navleklo so mi taka brezmatična ljudstva, pravi Gravenhorst, cele sate polne rožnega medú, od enega konca do družega, da sem se le čudil. Preiskovaje tako satovje sem našel, da so imeli dve tretjini rožnega medú, in le tretjino pravega“.

Naj bi tedaj čebelar le na težo panja s priprto matico gledal, bi lahko mislil: Glejte kak dobiček! Al dobiček bil bi le videsen, v resnici pa bi ga nikjer ne bilo: ne v panji, ne v sodu. In naj bi tudi kak mali dobiček kazal, gotovo bi ne bil v nobeni primeri s sitnostjo in nadleževanjem, ktereга bi imela čebelar in čebele pri takem poslu.

Znabiti je pa vendar le dobro tako postopati, bo znabiti kdo ugovarjal; če tudi le nekoliko, če tudi le včasih rata, je boljše, kakor nobenkrat; zalega in mlade čebele so v jesen vselej brez dobička in toraj od več. Dragi modrovalec tudi to ni res. Res da čebele in matica delajo in ležejo zalego le po svojem naravnem nagonu, gotovo pa v naravi ni nič brez vzroka. In če tudi ne vselej, vendar mnogokrat take vzroke sami lahko najdemo, če jih s premislikom iščemo. Poskusimo. Če ima kak panj na jesen preveč zalege, dajmo jo drugemu manj čebelnemu, ki bi ga pa zarad mlade matice za plemo vendar radi ohranili. Tako imamo, če tudi kak kilo letos manj medú, drugo leto dober panj za plemo. Prezimujejo mlade čebele veliko boljše, kakor stare, zato se lahko primeri, da že v jesen malo čebeln panj zime ne preživi, ali je saj tako oslavljen, da na spomlad nobenega dobička ne vrže. Tudi pravi Gravenhorst, da pri plemenjakih ne smemo nikoli matice niti priperati, niti jo iz panja jemati (kar učijo tudi drugi izvrstni čebelarji), ker na paši se mnogo čebel pogubi, zaroda pa ni, mora panj pešati. Dalje panj s priprto ali odstranjeno matico ni v svojem naravnem redu, kar čutijo po svojem naravnem nagonu čebele naj bolj same, zato se zгодí, da marsiktera čebela se vrine v drugi panj, kateri je v pravilnem redu ter ima svojo delavno matico.

Vse to, mislimo, je lahko umevno ter daljnega razlaganja ne potrebuje. To je bil tudi vzrok, da takega ravnanja tako dolgo našim čebelarjem nismo naznanili ter tudi danes le poročaje naznanujemo, da vedó kaj se po svetu godi in kako se sem ter tje čebelari in poskuša. Toraj če kdo za poskušnjo tako naredi, prav stori — brez poskušnje bi še zmirom po Adamovem kmetovali, v obče pa takega ravnanja ne moremo priporočati, ker ima tudi malo čebelarjev spretnost za tako postopanje.

Odlomek iz zapisnika odborove seje čeb. društva 22. junija 1876.

Pričujoči so bili vsi odborniki.

Naj prvo predsednik naznanuje, da je bilo imenovanje častnih udov vsim dotičnim naznanjeno ter jim častne diplome poslano. Vsi so počastenje z zahvalo sprejeli ter obetali po okoljšinah za napredek čebelarstva kolikor moč delati.

Enako je sprejel gosp. baron Rožič pripoznano mu odborovo zahvalnico (adreso) ter svojo zahvalo precej na dan prejema telegrafično naznanil.

Dalje je predsednik naznanil, da je visoko c. kr. ministerstvo kmetijstva prošnjo za državno podporo uslišalo in odbilo. Čudni nasprotni izrek pojasnuje s tem, da je vis. ministerstvo zarad spodaj naznanjenih vzrokov prošnjo odbilo ter nobene državne podpore dovolilo; pač pa je zarad dokazanih potreb 20. marca t. l. in zarad priporočanja sl. odbora c. kr. kmetijske družbe dovolilo, da kmetijska družba nji za čebelarstvo dovoljenih 200 gld. čeb. društvu izroči, ktere je predsednik tudi precej odštete prejel.

Ves odbor izrekuje naj toplejšo zahvalo slavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe za prijazno priporočilo in podporo njegove prošnje do vis. c. kr. ministerstva.

Prejetih 200 gld. je odbor enoglasno odločil za poplačanje dolgá poprejšnih let. Rešeno je bilo potem še nekáj malenkost, ktere so iz novega stanja čeb. društva nastale.

Predsednik zdaj prebere odpis c. kr. ministerstva dne 4. maja 1876, kateri se v prevodu tako le glasi: „Iz poročila čast. odbora c. kr. kmetijske družbe 22. aprila t. l. je očitno, da je ondašnje čeb. društvo samostojno in s kmetijsko družbo v nobeni zavezi.

C. kr. ministerstvo kmetijstva se mora vodila držati, da državne podpore daje glavnim družbam kmetijstva, ktere kot izvedena namestništva posredujejo,

Državna podpora se zamore podružnim in posebnim društvom le tadaj dajati, če so z materno glavno družbo v zavezi in je toraj mogoče, da ministerstvo po njih izvê, ter se prepriča, kakó se dovoljena podpora obrača.

Gledé na sedaj rečeno čeb. društvu ne morem nobene državne podpore dovoliti.

Vendar pa gledé na prošnjo čeb. društva od 20. marca t. l. in gledé na-to, da je slavni odbor kmetijske družbe v svojem poročilu naznanil delovanja čeb. društva kot vspêšno ter izrekel svojo pripravnost, pooblastim slavni centralni odbor, da mu v podporo čebelarstva že izročenih 200 gld. Kranjskemu čeb. društvu proti kolekovani pobotnici izroči s pristavkom, da daljna podpora imenovanega društva je od tega odvisna, da s c. kr. kmetijsko družbo v Ljubljani v zavezo stopi, kar naj se mi pozneje naznani“.

Začelo se je potem prav živahno razgovarjanje. Kakor je iz navedenega razvidno, se ima čeb. društvo naj pred in naj bolj za prejeto podporo slavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe zahvaliti — njenemu priporočvanju in njeni pripravnosti svoj delež nam prepustiti.

Pripoznali so vsi nazoči, kakor se umé samo po sebi, da čebelarstvo je oddelk kmetijstva, toraj tudi čebelarstvo ne more in ne sme nasprotovati kmetijski družbi. Razne pa so bile misli, kaka bodi zveza med c. kr. kmetijsko družbo in čeb. društvom, da bi vis. ministerstvu ter vsim potrebam in zahtevam ugajala, ker iz dopisa ministerskega se ni dalo nič posneti. Da bi se čeb. društvo s kmetijsko družbo popolno stopilo, toraj naj bi čeb. društvo nehalo, ni ne eden odbornikov priterdil; ampak vsi so bili edini, da čeb. društvo naj se ohrani. Ministerstvo pa menda tudi tega ne tirja, ker govori od podružnih in posebnih društev, kar bi ne imelo pomena, če bi se mogli vsa oddelna društva z materno kmetijsko družbo stopiti in kot društva nehati. Zedinili so se poslednjič vsi odborniki v tem, da čebelarstvo je pripravljeno c. kr. kmetijski družbi o svojem delovanju v daljših ali krajših dobah poročati, kaka naročila kmetijske družbe izvrševati in tudi kadar bi bile razprave v čebelarskih rečeh, se osebno udeleževati odbornih sej slavne kmetijske družbe.

V tem smislu se je poročilo c. kr. kmetijski družbi ter prosilo da slavni centralni odbor blagovoli to vis. c. kr. ministerstvu kmetijstva naznaniiti.

Dopisi.

(*Polica A. K.*) Znabiti pridem s svojim svetom marsikomu prepozno, ter bo rekel: Pred bi se bil oglasil, dokler smo imeli vsak dan roje ter tudi mnogokrat brezmatičnega izrojenca, nikar pa zdaj, ko bode kmalo treba za prezimovanje skrbeti.

Res dobro bi bilo pred, pa boljše pozno, kakor nobenkrat. Tudi zdaj bodo čebele še rojile, zlasti če bo dobra paša in spomlad še niso rojile. Mogoče pa tudi, da komu za drugo leto prav pride.

Brezmatičnost pozná vsak čebelar, al spozná jo marsikteri prepozno, kadar se namreč čebele že večidel razidejo ter se ne da veliko več pomagati. Vse je toraj ležeče na tem, da čebelar brezmatičnost hitro spozná, ker le takrat se da pomagati in škoda odvrniti.

Izveden čebelar spozná brezmatičnost precej prvi dan. On namreč pazi, kdaj se mlada matica izrojenca praší (isto veljá od vsakega panja z mlado neoplodeno matico). Naj se matica kakor koli zgubi, jo čebele skrbno in vse klavrne iščejo in naj izveden čebelar še uho nastavi, bo po tužnem glasu kmal ospoznal, kaj je s panjem in kako mu treba pomagati. Malo skušen čebelar pa tega ne spozná takó lahko, še težej pa tretji, četrti dan; ložej spet pozneje, le sitnost je zraven ta, da večidel je prepozno. Pa tudi malo izurjen čebelar brezmatičnost lahko spozná ter v petih minutah brezmatičnemu panju pomaga. Ravná naj tako le: Sumljivemu panju naj da pri zadnji skončnici turnček ali matično zibelko ter dene med dva sata. Kdor nima zibelke naj dene košček nezalepljene zalege noter. Če panj ima matico, se za vse to nič ne zmeni; če je pa nima, se čebele brž bližajo ter svoje veselje s posebno zadovoljnim glasom naznanujejo.

Še bolj gotovo se spozná v dvanajstih urah, če je izrojenec matico imel ali ne. Daj sumljivemu panju na večer en košček (ali dva) sata z mlado zalego. Če panj matice ni imel, boš drugo jutro zapazil, da je začel matične zibelke delati; če pa matico ima, tega nikoli ne stori, ampak še čebelne gnjide, če niso že preveč godne, v svoje satovje prenese ter jih tam zgodí.

Vsim čebelarjem priporočam, naj bolj kakor morejo, pazijo na prašenje mladih matic in na zadržanje panja precej potem. Kmalo se čebelar izuri, da vé, je li matica oplodena ali zgubljena. Če čebelar to vé, potem tudi lahko pomaga, da ga velika škoda ne bo kmalo zadela.

A. K.

(*Somenj na sv. Lovrenca dan za čebele na Igu*) ni bil kaj živahen. Pripeljali in prinesli so bili do 300 panjev čebel, nar več z Oblok, Loža, Cirknice, Lašč, Rakitne; posamezne so tudi drugi hribovci pritresli. Do večera jim nič cene postavili niso, da-si so bile čebele precej težke, v primeri z lanskim letom, prav dobre. Ali nekaj vzrokov je, ki kupčijo ovirajo. Najpoglavitnejši vzrok je gotovo pomanjkanja tistega, ki se spod palca zmika, ki se po našem pomanjkanje denarjev imenuje. Taka je tudi pri drugi robi. — Nek drug vzrok bi znal biti ta, da se tudi z „muho“ „švindela“ triba“, t. j. več panjev je brezmatičnih, ki se dajo sicer kmalo spoznati, pa vendar vsak kupec nima te spretnosti, ker čebele se domá z omotično pijačo napájajo, da so na somnji bolj korajžne. Vsled tega je ta somenj precej zaupanja zgubil, ter zarad nekterih sleparjev trpijo tudi drugi pošteni prodajalci.

Z Oblok jih je nek čebelar, ali vsaj čeb. kupčevavec, pripeljal 152 panjev in le enega ni prodal, in mož je imel še precej dobre čebele; pustil jih je tam za drugokrat.

Cena je bila par panjev do 5 gl., slabjši tudi po 4 gl. Marsikteri čebelarji so letos zgubo napravili, ker so jih doma predrago plačevali.

Jaz mislim, da bi kupčija živahnejša bila, ko bi se s čebelo ne sleparilo in bi se zamogel tudi manj izveden čebelar na prodajalce zanašati. Ali čebele dobro

napitane o soncu brenčijo in pikajo, da je strah, zato človek z nosom ne sme preblizo in — lahko mačka v žaklji kupi.

Čebel, kakor se iz tega razvidi, ni bilo preveč na somenj postavljenih; obdržali so jih mnogi za dom, posebno letos, ker je bilo toliko mrtvecev.

Dostavek vredništvu. Iz ustmenega poročila zvemo, da tudi v Kranji je bilo na sejmu za čebele malo robe naprodaj: prvi dan nek nič, pozneje pa en sam voz. Kupil je vse čebele nek čebelar sam. Cena jim ji bila tú nekaj čez 4 gld.

Slivnica pri Mariboru. S Kranjskega vsakega okraja pride mnogo dopisov v „Slov. čebeli“, zakaj s Štajarskega ni nobenega? *) Naj vam pa jaz nekaj malega sporočim.

Tudi pri nas je letošnjo pomlad vedno deževalo; drevje je odcvetelo brez dobička. — Čez zimo nam pa vendar k sreči ni veliko panjev pomrlo. Roje smo dobivali še le z začetkom junija in polovica jih še ni rojilo ne. Umetne roje pri nas nihče delati noče, pa je tudi težavno pri slamnatih koših. Na tak način, kakor ga „Slov. čebela“ v 7. listu prinaša, je prav praktično združevati slabe panje, kar se da storiti tudi pri navadnih slamnatih panjih, česar sem se sam prepričal. Združil sem čebele sosednih dveh panjev in ju s kafrovo vodo poškopril. Čebele se dobro obnašajo, ter se niso nič morile. Panjev po Dzirzonski osnovi imajo pri nas še prav malo; sicer dopade panj vsakemu, komur ga pokažem in pravi: „kako lahko se žnjim ravna, hočem ga imeti“. Ko pa pride čas roje ogrebat, ostane vse pri starem, denar se rajše zapije. Nekteri jih tudi grajajo, češ, da iz lesenih panjev čebele ne rojijo rade. **) Čebelarji marsikteri mislijo, da če imajo nov panj, bo se sterl kar sipala noter. In če je letina neugodna, ali zarad kakoršnega koli vzroka slaba žetev, je vsega nevspeha nov panj kriv ter se mora pred ko moč odstraniti. Po takem postopanju se vé da ni napredka — čez petdeset in več let bomo tam, kjer smo danes.

Moj panj je tak le: dolg je 26 palcev, 14 širok in 7 visok; satniki so tri-robatni in poprek v zarezice položeni. Zadej ima oknjice, katero se lahko po okoljščinah prestavlja t. j. prostor zmanjša ali povekša, zato mi ni potreba za večje in manjše roje manjših in večjih panjev delati. Mislim pa, da krajši satniki bi se dali ložje s strojem gosp. Hruške (Honigwaben-Entleerungs-Maschine) sterl ločiti in bi tudi manjši panj potrebovali. Prosim slavno opravištvu od tega stroja kaj v „Slov. čebeli“ naznaniti, če je mogoče. Letos sva si z J. K. tudi laške čebele naročila in 1. julija dobila dva panja od g. W. Günther-a (in Gispersleben bei Erfurt), ki so prav pridne. Če bodo še dalje tako, bom poročal, če vam je ljubo. ***) Čebele imajo pri nas dobro pašo, ker sadnega drevja ne manjka in ajde se tudi veliko seje. Bog daj, da bi si v sedanji ajdovi paši čebele obilno nabrale, sicer nam bo veselje pošlo. O kako veselo bi bilo, ko bi se čebelarji resno umnega čebelarstva lotili in „Slov. čebelo“ brali pazno, ki dosti dosti dobrega in koristnega prinaša! Že sedaj v duhu se mi nedolžne živalice smilijo, kako jih bodo za njih trud z žveplom plačevali in morili. Z Bogom.

F. P.

*) Zato, ker nobenega prejeli nismo.

Vredn. 25

**) Tú vam moramo že malo oporekati, ali bolj prav „nekerim“. Tako mnenje je le presoja. Po Kranjskem ne poznamo slamnatih košev, pa gotovo zato nimamo nič manj rojev. Če ima čebelar od desetih panjev, ki jih je prezimoval, konec julija 41 panjev (kar se je letos primerilo), je gotovo za toliko neugodno zimo in mrzlo spomlad zadosti. Mislimo, da veliko več rojev čebelarji tudi iz slamnatih košev ne dobivajo.

Vredn.

***) Prav ljubo, kadar vam je drago kaj pisati. Kar tiče stroj g. Hruške, ki smo ga s krajšo in prijaznišo besedo „izmetalnico medu“ ali „medmetalnico“ prekrstili, smo od tega že govorili. Dofični številki 9. in 12. najdete l. 1874.

Vredn.

Iz Unice dne 21. avgusta 1876. Tukajšni čebelarji pravijo, da ne pomnijo tako dobre letine za čebele, kakor je ravno letošnja. Dobivajo namreč v gojzdu medeno roso, kateri pravijo mana, in čebele jo prav pridno nabirajo ter prihajajo tako težke domú, da na desko pred čebeljnakom padajo, in ko se malo odpočijejo in oddahnejo, zleté še le v panj. Spodrezovati jih ne smemo, ker je vse premeško zaradi prevelike vročine, zato smo jim začeli pa zadej pri panjovih dostavljati škatlje, da lahko še dalje izdelujejo satovje in médú nanašajo. Zdaj še le vem, zakaj nam je hotel skoraj vsaki roj v gojzd zbežati — vedil je, da ne bode pomanjkanje trpel, da ne bode lačen. Al medena rosa lahko tudi neha, potem naj nehvaležniki gledajo, kako bodo prezimovali! Ker imamo jako hudo sušo, smo primorani čebele v ajdovo pašo peljati; kajti tukaj navadno ne sejejo ajde, ker jo rada slana popari, zaradi tega pa lepo prosimo slavno uredništvo, naj blagovoli nam naznaniti, je li kaj paše pri Ljubljani, ali nič? Na Krasu tako vemo, da ne bo nič, zaradi prevelike suše.*)

Unški.

S Kočevskega 17. avgusta 1876. Od vsih strani naše domovine je že „Slov. čebela“ prinašala sporočila o letošnji čebelski letini, le iz Kočevskega še nič. Znal bi kdo misliti, da v tem kraju Kranjskega ni čebelarjev. Lansko leto je bilo brati v nekem ljubljanskem listu, da na Černomaljskem ni čebeloreje, kar pa ni res; ker jaz sam poznam v černomaljskem okraju precej veliko čebelarjev. Če tudi pri njih čebeloreja še dremlje, vendar se jim „muh“ ne manjka, in večidel tudi strdí ne. Le to je škoda, da se umno čebelarstvo tam še jako zelo pogreša. Pa pustimo za danes černomaljce in oglejmo si kočevski okraj.

Kakor povsod, je bilo lansko leto čebeloreji tudi tú silno neugodno. Jaz čebelarim že deset let, in z novimi panji s poprečnimi satniki devet let, pa še nikoli nisem imel toliko mrličev, kakor letos. Imel sem jih šest; vse poprejšne leta skupaj pa le tri. Preteklo jesen si nisem mogel pomagati pri naj boljši volji ne. Skušal sem si pomagati z združevanjem več slabih panjev v enega; pa ni šlo, ker ne eden ne drugi ni kaj imel, tedaj oba vkup tudi nič. Iz šestih panjev sem naredil samo dva, ki sta pa komaj in komaj obstala; drugim pa je bilo hrane premalo. Ostalo mi je bilo čez zimo do maja 12 panjev od katerih sem moral maja mesca tri razdreti in z drugimi združiti, če sem jih hotel smrti obvarovati. Še nikoli nisem slišal, da bi bile čebele maja meseca za lakoto mrle, letos pa jih je v naši okolici ta čas mnogo pomrlo. Prvi roji so tukaj bili meseca junija, naj več pa julija. Vendar, ker je bila paša dosedaj jako dobra, so tudi pozni roji toliko nabrali, da bodo lahko prezimili. Kakor drugod, so tudi tukaj čebele jako različno rojile. Nekteri čebelarji niso dobili ne enega roja, drugi pa mnogo preveč.

Jaz zdaj že v četrtem kraju čebelarim in reči moram, da so se mi čebele, razun lanskega leta, povsod dobro ponašale. Zato rečem, da je Kočevsko sploh vgodno za čebelarstvo; naj boljša je kosteljska dolina. Ko bi se naši kmetje hotli bolj poprijeti čebeloreje, pridobili bi si lahko marsikak krajcar; posebno ker tu čebeloreja ne prizadeva veliko stroškov. Jaz nisem dajal nikdar čebel v pašo; kar so mi pridobile, dobile so doma. Velike senožeti, ktere precej pozno kosijo, gozdi, fržol, bob in prašna ajda dajejo tukaj pridnim čebelam paše dovolj.

*) Ajde je v ljubljanski okolici veliko, tedaj tudi paše za čebele. Le bila je do zdaj huda suša; sicer je pa letos gotovo prepozno ter bi se prevaževanje javaljne splečalo.

Vredn.

Z novim panjem se pa naši ljudje nočejo prav sprijazniti. Do sedaj sem še le enega čebelarja popolnoma spreobernal; več drugih, ktere sem z novimi panji soznanil, je pa še omahljivih. Naj bolj jih to jezi, da jim čebele nočejo vselej prav po satnikih delati; v glavo jim pa ne gré, da so sami krivi, ker se premalo brigajo, kaj da čebele počenajo.*) Da bi pa naš čebelar čebelam s prilepljenimi koščiki sata, pot kazal, to je pa zanj, ki do sedaj družega posla s čebelami ni imel, ko roj spraviti in jesen naj težje panje opaliti, zopet pretežavno. Prepričal sem se, da starega čebelarja preveriti, da njegovo ravnanje ni pravo, je ravno tako težavno in skoraj nemogoče, kakor starega kmeta k umnemu poljedelstvu pripraviti. Pa ne le kmečki čebelar je trmast, tudi gosposk je tak in dostikrat še bolj. Poznam olikanega čebelarja, ali saj tak bi moral po svojem stanu biti, ki je večí protivnik novih panjev, kakor priprosti ljude. In kar je naj bolj hudo, je to, da kmetje njegovim neslanim vgovorom verujejo, ter se potem toliko bolj starega kopita drže. Vendar ta čebelar ni edini stare vere; ima pajdašev mnogo tudi drugej. Lani sem dobil pismo od nekega učitelja in od nekega župnika in oba sta mi trdila, da čebele v starih panjih bolj napredujejo, kakor v novih, za to bota nove Porentove popustila. Vendar ta dva gospoda saj nista uda čebeljarskega društva, za to njima toliko ne zamerim slepote. Mislim pa da učitelj, če hoče mladino kak predmet učiti, ga mora najpred sam dobro umeti, in če ga umé, vé tudi, kaj je res dobro ali pa kaj slabo. Zato ne razumem omenjenega tovarša, kteri otroke gotovo tudi v čebeloreji podučuje, kako mora hvaliti stari šlendrijan. Če tako uči, kakor je meni pisal, pomzi Bog!

Naj konečno še nekaj omenim o rovki (špičmohu), ktero imajo čebelarji sploh za sovražnico čebel. Znabiti da rovka res kako čebelico pozoblje, jaz bi rekel da po zimi, ko družega ne dobi; ali od druge strani jim je zopet jako koristna. Pred kratkim sem opazoval rovko, ki je hodila po panjih in med panji ter vedno vohala, kakor bi nekaj posebno dobrega iskala. Kar pride do dveh panjev, ki sta bila toliko stisnjena, da ni mogla vmes priti; prizadevala si je s tačicama in rivčekom nekaj ven izvleči, pa ni mogla. Jaz sem mislil, da so mrtve čebele vmes, ktere bi rada, zato ji precej prinesem mrtvih čebel in trotov, ter jih denem na panj, kjer je bila. Povohala je čebelice, pa dotaknila se ni nobene, ter je šla zopet na prejšno mesto praskati. Ker bi bil rad vedil, kaj ima med panji, odmaknem enega toliko, da je mogla vmes. In kaj sem našel? Kakih dvajset črvov (ličink satnih molov) je bilo tú zapredenih. Rovka je pri premikovanji panja všla in ni tako brzo hotla nazaj priti, za to grém proč, ter čez pol ure pridem pogledat, kaj se je s črvi zgodilo. Vsi mešički so bili raztergani in črvov ni bilo nikjer več. Drugi dan sem pa v nekem panji, ker sem imel po naključbi prazen sat še od spomladi, dobil zopet nekaj črvov. Pomorim jih ter v panji pustim, pa panj sem pustil odprt, za to da bi se prepričal, ali mi bo rovka tudi te pobrala. Res čez malo časa so zginili vsi. Tako sem se prepričal, da je tudi rovka čebelarjem koristna žival, ker pobira prav pridno škodljive mole. Za to čebelarji, ne stiskajte po leti panjev prenateno, da se moli ne bodo rovki skriti mogli. Nje pa ne obsodite z mišjo vred k smrti, ker ona je koristna žužkolovka.

A. L.

*) Naj bili bi udje čebelarskega društva ter društveni list pazno čitali, bi vse to lahko vedeli.